

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Probabile est interpolatum mandato Pauli Papæ, adversùs Græcos.
Disceptatio Legatorum Pontificis & Imp. CP. coram Pippino. Tria capita
hujus Edicti adversùs Græcos. Primum, donatio Italiæ & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

sticæ peritum præstare nolim hujus Edicti confarcinatorem, ita flagrantissimum auctoritatis & amplitudinis pontificiæ assertorem polliceri non dubito, tantum abest ut eum schismaticis accenseam, quemadmodum viris eruditissimis placuit. Eum sane non solum schismatis nefandi sed etiam hæreseos damnare non dubitarem, si primum Ecclesiæ Romanæ Constantino Imperatori acceptum referret, ut putarunt auctores superius laudati, cum jure divino in B. Petro constitutus sit apostolicæ sedis principatus. Illud autem est quod conceptis verbis proficitur auctor illius Edicti, ut mirari subeat à viris alioqui perspicacissimis non animadversum. Rationem reddens Constantinus cur Româ discedat, & Imperij sedem in partes Orientis transferat, *Quoniam, inquit, ubi principatus Sacerdotum & Christianæ religionis caput ab Imperatore cælesti constitutum est, justum non est ut illic Imperator terrenus habeat potestatem.* Causas quoque referens cur potiore ceteris sedibus decernat esse Romanam, has recenset: *Iustum quippe est ut ibi lex sancta caput teneat principatus, ubi sanctarum legum institutor, Salvator noster, B. Petrum apostolus observare præcepit cædram; ubi & crucis patibulum sustinens, beatæ mortis sumpsit poculum, sui que magistri & Domini imitator apparuit, & ibi gentes pro Christi nominis confessione colla flectant, ubi eorum Doctor B. Paulus Apostolus pro Christo, extenso collo, martyrio coronatus est.* Pontifices autem successores esse B. Petri principis Apostolorum, & Vicarios Filij Dei, superioribus verbis dixerat. At, inquit, hunc primatum jure suo decernit Imperator: *Decernentes sancimus ut principatum teneat tam super quatuor præcipuas sedes, Antiochenam, Alexandrinam, Hierosolymitanam, & Constantinopolitanam, quamque etiam super omnes in universo orbe terrarum Dei Ecclesias. Et Pontifex qui pro tempore ipsius sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ extiterit, celsior & princeps cunctis Sacerdotibus totius mundi existat, & ejus judicio quæque ad cultum Dei vel fidei Christianorum stabilitatem procuranda fuerint, disponantur.* Video legis verba, sed ad executionem divinæ institutionis, quod Principibus licet. Et in hac quidem causa exemplum præbuerat Bonifacius III. qui, ut loquitur Anastasius, *obtinuit apud Phocam Principem ut sedes apostolica B. Petri Apostoli caput esset omnium Ecclesiarum, id est, Ecclesia Romana, quia Ecclesia Constantinopolitana primam se omnium Ecclesiarum scribebat.* Non hoc sibi conferri à Principe quasi jus novum postulabat Bonifacius, sed jura antiqua sedis suæ à Christo ipso instituta, legis publicæ præfi-

dio muniri adversus vim Constantinopolitani Patriarchæ. A Valentiniano III. constitutionem Leo I. impetravit, quæ decernit ut *rectorem suum Romanum Pontificem agnoscat universitas Ecclesiarum.* Quia, ut inquit ille, *sedis apostolicæ primatum, B. Petri meritum, qui princeps est episcopalis coronæ, & Romanæ dignitas civitatis, sacræ etiam synodi firmavit auctoritas.* Magis urget Edictum Constantini; quod prætermittitur synodorum mentione, & Urbis dignitate neglecta, ad solum Christi præceptum conceptis verbis refert, non solum primatum Petri, sed ejus cathedræ in urbe Roma institutionem. Justiniano nullus vitio vertit quod Novella constitutione definiverit Romanam Ecclesiam primam esse omnium, juxta Canones. Cur ergo schismati adscribetur quod auctor hujus Edicti principatum Romanæ sedi à Constantino decerni voluerit, & judicium omnium negotiorum quæ disciplinam vel fidem respiciunt, idque juxta Christi institutionem? Quare Leo IX. non dubitavit Græcis hoc Edictum objicere, non solum ad probandam regiam auctoritatem Papæ, sed etiam ad demonstrandam spiritualem potestatem, quæ conservata fuit illo privilegio, inquit ille, *quod idem Princeps (Constantinus) quarto baptismatis sui die devotus contulit Pontifici Romano; scilicet ut in toto orbe sacerdotes ita hunc caput habeant, sicut omnes judices Regem.* Damianus quoque Cardinalis, in Disceptatione synodali inter Regium Advocatum & Romanæ Ecclesiæ Defensorem, hoc decretum allegat: *Lege Constantini Imp. edictum, ubi sedis apostolicæ constituit super omnes in orbe terrarum Ecclesias principatum.*

III. Tantum ergo abest ut ex hoc capite illud Edictum proferendum censeam, quin potius jussu Romanorum Pontificum scriptum fuisse existimem, pia quadam industria. Anno etenim DCCCLXVII. Legatis CP. repentibus à Pippino regiones Italiæ, quas Rex Ecclesiæ Romanæ attribuerat, Ioannes Subdiaconus & Pamphilus Legati Pauli Papæ mentionem iniecerunt hæreseos à Græcis fortæ contra traditionem patrum, & de omnibus hujus legationis capitibus cum Græcis coram Pippino disceptarunt, quæ deinde in conventu Gentiliacensi discussa sunt, ubi Orientalium petitio explosa fuit. Verosimile mihi videtur tunc de consensu Pippini Regis excogitatum fuisse donationem Constantini, qua pertinacia Constantinopolitanorum retunderetur. Tria enim hoc Edictum continet, quæ Græcorum desideriis omnino refragantur. Ac primò quidem, à spe recupe-

Il. Carl. Barom. No. 4. 111.

Nov. Valentin.

Nov. 131. c. 2.

Leo ep. ad Michacel.

In Synodo Oliberitici.

randarum Italiae provinciarum dejiciuntur, cum hoc Edicto Constantinus urbem Romanam & omnes totius Italiae & Occidentalium regionum provincias, loca, & civitates beatissimo Pontifici Silvestro universali Papae concedat atque relinquat, & successorum ipsius Pontificum potestati atque ditioni per hanc divalem suam & pragmaticum constitutum decernat disponendum, atque juri sanctae Romanae Ecclesiae concedat permanens. Quamvis autem varie explicari possint Occidentales illae regiones hoc Edicto comprehensae; id tamen positum est extra controversiam, saltem Italiam, quae discrete tribuitur, hac donatione contineri, & aliquot regiones illi adjunctas, ut interpretatur vir eruditissimus. Petrus Damianus sexcentis abhinc annis Italiam concessam existimabat. Otho Frisingensis Gallias & Germanias ab ea donatione Romanos sua aetate excipere solitos scribit.

Joan. Mor. c. 8.
Petri Damiani
Regnum Italiae
judicandum tradi-
dit.
Otho l. Chron. c.
3. Exhinc Romana
Ecclesia, Occiden-
talia regna tan-
quam sui juris à
Constantino sibi
tradita affirmat,
in argumentum
que tributum, ex-
cepit duobus
Fraxernum ve-
gnis, usque hodie
exigere non dubi-
tat.

IV. Secundò, fastus Patriarchae CP. reprimitur: qui etsi honore præcellere Romanum Pontificem non inficiaretur, ob veteris Romae dignitatem, attamen secundum gradum sedi novae Romae tribuebat, & aequalia privilegia cum vetere, in rerum ecclesiasticarum administratione. Hic verò Constantinopolitana sedes post Antioche- nam, Alexandrinam, & Hierosolymitanam recensetur; & Romano Pontifici non sola confessus prerogativa, sed etiam principatus in omnes Ecclesias & Universalis Papae appellatio tribuitur. Atqui ex hoc articulo maximum inficitiae argumentum trahunt viri eruditi adversus interpolato- rem donationis, eò quòd Constantinopo- litanam sedem inter patriarchales recenseat tempore Constantini, cum certum sit eve- ctam tantum fuisse in eam dignitatem à Concilio Chalcedonensi, centum triginta & amplius annis post tempus Edicti. Mihi autem plus artis quam imperitiae prodere videtur auctor. Non enim de historiae veri- tate se anxium praestat, sed de adversario- rum profligatione; qui fortius conteri non possunt, quam si opiniones apud illos certae, etsi aliunde falsae, manifestè refellantur. Graeci mediae aetatis, contra majorum suorum sententiam, contendebant honorem Ecclesiis debitum, à sola urbium dignitate pendere. Vnde colligebant, & asserbant, eodem momento quo Constantinus in urbe sibi cognominiae regiam sedem constituerat, primatum Ecclesiae Constantinopolitanae contulisse; solà antiquitatis prerogativâ veteris Romae Episcopo relicta, non autem aliquo potiori jure. Quae dignitas deinde confirmata fuerit à Synodo secunda, & à

Quarta Oecumenica. Et quia nostri B. Pe- tri privilegio sedis apostolicae principatum commendabant; ne privilegium sedis apo- stolicae suae quoque Ecclesiae deesse videre- tur, in laterculo suorum Episcoporum B. Andream primum recensebant, ut patet è Chronico Nicephori Patriarchae. Ne au- tem commentus videar quae de dignitate pa- triarchali à Constantino collata Ecclesiae Constantinopolitanae dixi, proferam tes- tem ea in re omni exceptione majorem. Is est Zonaras, qui in libris annalium haec scri- bit: *Et cum antea Byzantij episcopatus esset Heraclea Thracica, evexit cum (Constantinus) ad patriarchatus honorem; privilegia ve- teri Romae conservans propter antiquitatem. Et quòd ex ea urbe in istum Imperium transfuisset.*

In eam sententiam Alexia Comnena Alexij Imperatoris filia scripsit, translato Byzan- tium & adempto Romanis Imperio, trans- latam quoque sedium prerogativam. Quare prudenter & astute donationis auctor Constantinum inducit consilium excitandae Constantinopoleos in reliquiis Byzantij pro- ponentem, caele, ut Ecclesia quae inter sedes praecipuas ab eo allegenda erat, & reli- quas ordine sequeretur, & ipsa una cum ceteris Ecclesiae Romanae subesset; quae à Christo Domino, non autem ab urbis di- gnitate, principatum sibi collatum suscepit. Tertio, quia Graeci cum Romanis de variis capitibus fidem & disciplinam respicienti- bus contendebant, ut de processione sancti Spiritus, de imaginibus, de azymo, & aliis, hoc Edicto ea omnia quae cultum Dei & fidei Christianorum stabilitatem contingunt, Roma- nae sedis judicio disponenda relinquuntur.

V. Ceterum non solum res ipsa persua- dere potest confectum Edictum temporibus Pauli Papae, ob eam quam dixi occasionem, sed etiam stylus & scribendi character, qui apprime convenit cum squallore illorum temporum. *Divalis, Imperialis sacra, prae- maticum constitutum, Satrapa, Optimates, signa, banda,* & plurima alia in hoc Edicto usur- pata, passim occurrunt in Pauli Papae epi- stolis & aliis scriptoribus illius aetatis. Acce- dit quòd octo annis post conventum Gen- tiliacensem, id est, anno septingentesimo septuagesimo quinto, Hadrianus I. Ponti- fex non obscure meminit hujus donationis, gratulans Carolo M. quòd exemplo Con- stantini, qui potestatem Ecclesiae Romanae in Hesperiae partibus contulerat, omnia ipse quoque indulgisset. Non loquitur de patri- moniis donatis à Constantino, sed de pote- state collata, non in omnem Ecclesiam, ne quis hoc ad dignitatem spiritualem referat, sed in Occidente, ut de auctoritate & imperio

Zonaras in An-
nali. de Consti-
t. 200. K. & m. p.
Heraclea Thracica
Evexit cum (Constan-
tinus) ad patriarchatus
honorem; privilegia ve-
teris Romae conservans
propter antiquitatem. Et
quòd ex ea urbe in istum
Imperium transfuisset.

Anna lib. 1. Ab-
xiad. de anno
imperiali 547
deveat apud
p. 114.

Hadrianus I.
ep. ad Carolum
quae est ep. 110
dice Carolum: Et
sicut romanus
B. Silvester Tom.
Pontificis a p. 11
de rectoribus
p. 118. m. p. 118.
tunc ad legem
per stare per
Legationem Italiae
Dei coribus &
apostolicae Romae
Ecclesiae in
na et quae ex
ta est, & p. 118.